

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Мэкъуогъум и 17-р — медицинэм илофышлэ и Маф

Адыгэ Республикэм медицинэмкIэ илофышлэхуэ
лътэныгъэ зыфэтшIыхэрр!

*Илээс къэс мэкъуогъум медицинэм илофышлэхэм, цIы-
фыгъэмрэ гукIэгъумрэ ялыкIохэм ямэфкI хэтэгъэунэ-
фыкIы.*

*Шо хэшхуыгъэ сэнэхъатым къыдилътэрэ шIа-
гъэр, IэнIэсэныгъэ иныр, шIэныгъэ куур, цIыфхэм гукIэ-
гъу афыуиIэн зэрэфаер къэшхогъэшIынкъэжыых.*

*Илээс къэс медицинэм иамалхэм заушIомбгъу. АщкIэ
зишIуагъэ къакIорэр нэрыт технологиэхэр игъэкIоты-
гъу зэрагъэфедэхэрр ары.*

*Тиреспубликэ социальнэ политикэу щызэрэхъэрэм
илъэныкIо шхъалэхэм зыкIэ ащыц медицинэ отрас-
лэм IэпыIэгъу етыгъэныр. Мы аужырэ илээсхэм феде-
ралнэ ыкли чIыпIэ программэхэм яшIуагъэкIэ псауны-
гъэм икIэуэхъумэн фэгъэгъэ учреджениэхэр агъэцэ-
кIэжыых, кIэхэр ашIых, ахэм ямылкъу-техникэ базэ
агъэнытэ. Адыгеим демографиэм ылъэныкIокIэ илофхэм
язытет нахъышIу зэрэхъугъэри ащ епхыгъэу щыт.*

*Медицинэм илофышлэхуэ лътэныгъэ зыфэтшIыхэрр,
тыгу къыддеIэу игуимэфкI пэе тышхуфэгъушIо! Пса-
уныгъэ нытэ, щыIэкIэшIу шIуиIэнэу, Адыгэ Республи-
кэмрэ тыхэгъэгъушхоу Урысые Федерациемрэ яфедэ зы-
хэлъ Iофэу жьгъэгъэцIэрэм тапэкIэ гъэхъэгъэшхохэр
щышIушIынхуэ шIуфэтIо!*

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу

ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан

*Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и
Тхъаматэ игуадзэу IЭЩЭ Мухъамэд*

Суртыр А. Гусевым тырихыгъ.

Адыгеир хьалыгъум щыкIэщтэп

*Арэу щыт нахъ мышIэми,
блэкIыгъэ илээсым егъэпшагъэ-
мэ, мыгъэ фышхъэ лэжыгъэ-
хэм нахъ макI къатыщтыр.
Ащ фэдэ зэфэхьысыжыым къы-
фкIуагъэх Iоныгъор рамыгъа-
жыгъэ зэлукIэгъоу республикэм
щызэхъагъэм хэлэжыагъэхэр.*

«Арэушгъу хъунымкIэ объек-
тивнэ ыкли субъективнэ ушхъа-
гъу заулэ шылагъ. Пхъэным зэ-
ррагъэкъудыгъэм, бжыхъэр
пасэу къызэрэсыгъэм къахэкIэу
лэжыгъэхэр пIуакIэ хъугъэх, ащ
епхыгъу лэжыгъэшхоу къаты-
ным ушыгугъынэу щытэп. ОхътэшIухэм апхыгъэ бжыхъа-
сэхэм гъэрэкIорэм фэдиэу лэ-
жыгъэ къарахыжыщт», —
къыIуагъ Адыгеим мэкъу-мэ-
щымкIэ иминистрэу Юрий Пет-
ровым зэлукIэгъум икIэуххэр
къызэфихысыжыыххэз.

Бжыхъэсэ гектар мин 76-рэ
фэдиэ Адыгеим щыIуахыжыныу
рахъухъэ, ащ шыщэу гектар мин
63-мэ — коцыр, мин 13-мэ —
хъэр, гектар мини 2,3-мэ рапсыр
ащашлагъ. Бжыхъасэхэмрэ рап-
сымрэ гъэхъагъэ хэлъэу кIапхы-
кIыжыгъэх, тыгъэгъазэм, соем,
натрыфым язытет уегъэразэ:
ощхэу къещхыгъэми ахэм за-
къыригъэлэгъыгъ.

Республикэм ихъызмэтшIэлпи
10 фэдиэмэ хъэм иIухыжыны
рагъэжыгъах. «Регионим иагро-

номхэу опытышхо зиIэхэм зэ-
ралыгъэрэмкIэ, мыгъэ фышхъ-
хэхэм яIухыжыны псынIкIэу
къафиджыщтэп. Арэу шыт нахъ
мышIэми, хьалыгъу зыхашIы-
кIыщт лэжыгъэу ящыкIэгъэ-
щтым фэдиэ агъотыщт», —къы-
Iуагъ Адыгеим мэкъу-мэщымкIэ
иминистрэ.

— Лэжыгъэм иIухыжыны
сидыгъуи Iоф псынIкIэмэ аха-
лыгъэщтыгъэп, ащ пэе зэдыра-
гъаштэу Iоф ашIэн, техникэу ялэр
амал зэриIэкIэ шIуагъэ къыра-
гъэтэу къызфагъэфедэн фае. Ме-
ханизаторхэмрэ водителхэмрэ
IофшIэнымкIэ ыкли санитарие-
мкIэ амал дэгъухэр афызэхэ-
щэгъэнхэм нахъыбэу анаIэ ты-
рагъэтын, машIом зыкымыштэ-
нымкIэ ыкли IофшIэным ищы-
нэгъончъагъэкIэ шапхъэу щыIэ-
хэр дэх имыIэу къыдалыгъэнхэ
фае, —къыIуагъ Адыгеим и
Лышхъэу ТхъакIушынэ Аслъан.

Шьугу кьэтэгъэкIыжыкIэ: чы-
гулэжыны секторым Адыгеим
иэкономикэ пэрытныгъэ щыIыгъ.
Мы аужырэ илээсиплIым къы-
кIоцI регионим иагропромыш-
леннэ комплекс фышхъэхэм
якъэхъыжынкIэ Урысыем
ятIонэрэ чIыпIэр щыIыгъ.

*Адыгэ Республикэм и
Лышхъэу ипресс-къулыкIу.
Iоныгъом фэгъэхъыгъэ тхы-
гъэр ятIонэрэ нэкIубгъом ит.*

Лышхъэр Фэдз шылагъ

Тыгъуасэ АР-м и Лышхъэу ТхъакIушынэ Аслъан Кошхъэблэ районим
ит къуаджэу Фэдз кIогъагъэ. Ащ игъусагъэх Премьер-министрэу
Къумпыл Муратэ, Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхъаматэ игуадзэу
Iэщэ Мухъамэд, министрэхэм я Кабинет хэтхэр.

БлэкIыгъэ илээсым псыр
къызеум иягъэ зэригъэкIыгъа-
гъэхэм ащыщ мы псэупIэри.
Зэрарэу къафыхыгъагъэр дэ-
гъэзыжыгъэ зэрэхъугъэм, непэ
гумэкIыгъоу ялэхэм, федераль-
нэ ыкли республикэ программэ-
хэм къыдалыгъэрэ пшъэрыл-
хэр шыгъэгъэцIагъэ зэрэхъухэ-
рэм, тапэкIэ IэпыIэгъоу ящы-
кIагъэм зашIыгъэгъозэнэу рес-
публикэм ипашэ ащ кIуагъэ.
Псэумэ апэу ар гурыт еджа-
пIэу дэтым екIолагъ. Ащ Iоф
щызышIэхэрэмрэ иеджакIо-
хэмрэ ямызакъоу, къоджэдэс-
хэм ащыщыбэ къыщызэрэ-
угъоигъагъ. Ахэм ТхъакIушынэ
Аслъан гушыIэгъу афхъугъ,
псыр къызыкIоугъагъэхэм непэ
яIофхэм язытет кIэупчIагъ,
нэмыкI гумэкIыгъоу дэлъхэр
къаригъэIуагъэх. Къоджэ псэ-
упIэм иадминистрацие ипашэу
Беджэлды Хъусенэ къызэриIуа-
гъэмкIэ, унэгъо 819-у къуа-
джэм шыпсэурэм шыщэу
560-мэ псэу къиугъэм иягъэ
къаригъэкIыгъагъ. Ахэм зкIэ-
ми Гупчэри республикэри ахъ-
щкIэ аделагъ, зиунэ зэхоэгъэ-
гъэ унэгъуишIлым псэупIэ сер-
тификатхэр аратыгъэх. Джащ
фэдэу, республикэм ипашэ ыкли
Правительствэм яшIушIагъэкIэ

сомэ миллион 13 федеральнэ
бюджетым къыхэхыгъэу къа-
фатIупшыгъ, ащкIэ дамбэ кило-
метрэ 1500-рэ агъэпытагъ. Урам
35-у къуаджэм иIэм шыщэу
30-р агъэцэкIэжыгъэ, урам
шхъалэм асфальт тыралъхъагъ.

Псым зэрар къызфыхыгъа-
гъэхэми икIоу IэпыIэгъу зэ-
рагъотыгъэр кIагъэтхыгъ,
къызэрафэразэхэр республикэм
ипашэ къыраIуагъ. Анахъэу
къуаджэр зэрэщытэу зыгъэгу-
мэкIэу къыхагъэщыгъэр псы-
нэхэм къарахырэ псым уешхо
зэрэмыхъужыщтыр ары, ащ-
кIэ IэпыIэгъу аратынэу къы-
кIэлъэлугъэх. Джащ фэдэу урам
шхъалэу псэупIэр зэпызычы-
рэм лъэсрыкIо гъогу зэримы-
Iэм къыхэкIыкIэ, кIэлэцIы-
кIухэм язеклон шынагъо зэрэ-
хъугъэр къаIуагъ. ЗэкIэмкIэ ар
километри 6 мэхъу. Къоджэ
ефэндыр мэщыт екIолапIэм
асфальт е плиткэ къыIуалъхъа-
нэу къыкIэлъэлугъ.

— Псэу шьузашьорэм ылъэ-
ныкIокIэ Iофыгъоу шыIэхэм
тащыгъуаз, охътэ блогъэм ахэр
дэгъэзыжыгъэхэ зэрэхъуштым
ыуж тит, — къыIуагъ респу-
бликэм ипашэ. — НэмыкIэу зи-
гугъу къэшъушIыгъэхэри
Iофых, ахэри амалэу щыIэмкIэ

къышхуфэтшIыштых, тиамал
къымыхъырэмкIэ хэкIыпIэ
къэдгъотыщт.

Нэужым ТхъакIушынэ Ас-
лъан еджапIэм къыщызэ-
Iуахыгъэ лагерым зыщызы-
гъэпсэфыр кIэлэеджакIохэм
залуигъэкIагъ, футбол ешIапIэу
Iэщэ Мухъамэд афаригъэшIы-
гъэр зэригъэлъэгъугъ, спорт
Iэмэ-псымэу къафашэфыгъэхэр
аритыжыгъэх.

Джащ фэдэу, ТхъакIушынэ
Аслъан къуаджэм шыпсэурэ
фермерхэм ащыщэу ЦышIынэ
Хъаджкъэсэи ихъызмэтшIапIэ
щыIагъ. Ащ мэл миным ыкли
чэм 20-м ехъу ыIыгъ. Мы
уахътэм мэлхэр гъэхъупIэм
щыIэх. Республикэм ипашэ ащ
илофхэм язытет, гумэкIыгъоу
илэхэм зашIыгъэгъозагъ, ихъыз-
мэтшIапIэ зэригъэлъэгъугъ.

ТхъакIушынэ Аслъан зыдэ-
щыIэгъэ псэупIэм щилъэгъу-
гъэм уасэ къыфишIызэ, про-
граммэхэм къадыхэлъыгъэгъэ
пшъэрылъэу ялэхэр зэрэщагъэ-
цакIэхэрэм уигъэрэзэнэу зэрэ-
щытыр къыхигъэшыгъ, лъэIоу
ялэхэр, шыкIагъэу зигугъу къа-
шыгъэхэр къыдалыгъэтхэхэ
тапэкIэ къазэраделэщтхэр къы-
кIигъэтхыгъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм икъралыгъо наградэхэр афэгъэшъошэгъэнхэм ехылагъ

Адыгэ Республикэм ыпашхъхъэ гъэхъэгъэ ин дэдэхэр зэрэшъыригъэхэм ыкIи ильэсыбэ хъугъэу Иоф зеришIэрэм афэши медалэу «Адыгеим и Шытхъуэхъ» зыфиIорэр

Зайцев Михаил Григорий ыкIом — заом, ИофшIэным, УIэшыгъэ КиучIэхэм ыкIи хэбзэхъумэкIо органхэм яветеранхэм (пенсционерхэм) я Красногвардейскэ Совет итхъаматэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Вокальнэ искусствэм иIахъ зэрэхишIыхъэрэм фэши шытхъуцIэу «Адыгэ Республикэм ина-роднэ артист» зыфиIорэр

КушъэкIо Симэ Хъазрэт ыпхъум — Адыгэ Республикэм икъралыгъо бюджет учре-ждениеу «Адыгэ Республикэм и Къралыгъо филармония» иэстраднэ ансамблэу «Ошъутенэм» иартист иорэдыло шхъафэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Научнэ ИофшIэнымкIэ гъэхъэгъэшхохэр зэригъэхэм фэши шытхъуцIэу «Адыгэ Рес-публикэм наукэмкIэ изаслуженнэ ИофшIэшху» зыфиIорэр афэгъэшъошэгъэнэу.

Лысенков Сергей Петр ыкIом — ме-дицинэ шIэныгъэхэмкIэ докторым, профессо-рым, апшъэрэ профессиональнэ гъэсэнэгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къралыгъо бюд-жет учреждениеу «Мыекъопэ къралыгъо тех-нологическэ университетым» медицинэмкIэ институт идиректор,

УнэрэкIо Мирэ Юныс ыпхъум — тарихъ шIэныгъэхэмкIэ кандидатым, апшъэрэ профес-сиональнэ гъэсэнэгъэ языгъэгъотырэ федераль-нэ къралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ къралыгъо университетым» тарихъымкIэ ыкIи адыгэхэм якультурэкIэ икафедрэ идоцент.

Цыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ гъэ-хъагъэхэр зэрашIыгъэхэм фэши шытхъуцIэу

«Адыгэ Республикэм цыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкIэ изаслуженнэ ИофышI» зыфиIорэр афэгъэшъошэгъэнэу.

Пахомов Валерий Виктор ыкIом — Адыгэ Республикэм ИофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иотдел ипа-щэ,

АгъырджанэкIо Рэмэзан Темыржбан ыкIом — Адыгэ Республикэм икъралыгъо бюджет учреждениеу «Цыфхэм ясоциальнэ фэло-фашIэхэр зэхъыщэрэ Кошхъэблэ гупчэм» идиректор.

Физическэ культуэрэмрэ спортымрэ язегъэ-ушъомбгъун иIахъ зэрэхишIыхъэрэм фэши шытхъуцIэу «Адыгэ Республикэм физическэ культуэрэмрэ спортымрэкIэ изаслуженнэ ИофышI» зыфиIорэр

Шхъэбэ Саид Анзаур ыкIом — Адыгэ Республикэм икъралыгъо бюджет учрежде-ниеу «Адыгэ республикэ стадионым» идирек-тор фэгъэшъошэгъэнэу.

Культурэм ыльэныкIо къралыгъо гъэхъагъэхэр зеришIыгъэхэм фэши шытхъуцIэу «Адыгэ Рес-публикэм культуэрэмкIэ изаслуженнэ Ио-фышI» зыфиIорэр

ШьонтIыжъ Светланаэ Шухъаибэ ып-хъум — культуэрэмкIэ къралыгъо бюджет уч-реждениеу «ТэхъутэмыкIое гупчэ библиотекэ системэм» и ТэхъутэмыкIое гупчэ район кIэ-лэцIыкIу библиотекэ иметодист фэгъэшъошэ-гъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ ТХЪАКИУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 15, 2012-рэ ильэс
N 139

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикэм и Къралыгъо Совет — Хасэм ияпшIы-кIублэнэрэ зэхъыгъо 2012-рэ ильэсым мэкъуогъум и 20-м шыIэшт.

Зэхъыгъом зыцахэплъэшт-хэм мы кыкIэлъыкIорэ Иофы-гъохэр ахагъэхъагъэх: законопро-ектхэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ ихэдзын ехылагъ», «Фэтэрыбэу зэхэт унэхэр ыкIи (е) амыгъэкIохъэрэ мылкъум инэмькI объектхэр Iахъ зэхэтыкIэ зэрашIырым гъунэ лъыфыгъэ-ным пае ишыкIэгъэ кърэбархэр ыкIи (е) документхэр ухэсы-гъэнхэмкIэ полномочиэхэр гъэ-цэкIэгъэнхэм ехылагъ» зыфи-лохэрэм, Адыгэ Республикэм изаконхэу «Такси псынIэкIэ цыфхэмрэ хылыгъэхэмрэ зэрэзэ-рашIэрэм епхыгъэ Иофыгъо за-улэхэр зэшIохыгъэнхэм ехы-лагъ», «Физическэ культуэрэм-рэ спортымрэ яхылагъ», «Чы-пIэ зыгъэIорышIэжынымкIэ органхэм социальнэ лъэны-къомкIэ Адыгэ Республикэм икъралыгъо полномочиэхэр зэ-рафагъазэхэрэм ехылагъ» зыфилохэрэм зэхъокIыныгъэхэр афэшыгъэнхэм фэгъэхъыгъэхэм ятIонэрэу ахэплъэгъэныр; за-конопроектхэу « 2011-рэ ильэсым-

кIэ Адыгэ Республикэм иреспуб-ликэ бюджет зэрагъэцэкIагъэм ехылагъ», «2011-рэ ильэсым-кIэ Адыгэ Республикэм шIокI зимыIэ медицинэ страхова-ниемкIэ и ЧыпIэ фонд ибюджет зэрагъэцэкIагъэм ехылагъ», «ШушIэным къралыгъо Iэпы-Iэгъоу рагъэгъотырэм ехы-лагъ» зыфилохэрэм, Адыгэ Рес-публикэм изаконхэу «Адыгэ Республикэм икъралыгъо граж-дан къулыкIу ехылагъ», «Ады-гэ Республикэм икъралыгъо хабзэ иорганхэм тыкъзыуцу-хъэрэ дунаим икърэхъумэн еп-хыгъэ зэфыштыкIэхэм афэ-гъэхъыгъэ полномочиэхэр зэ-рагъэцэкIэрэм ехылагъ», «ЧыпIэ зыгъэIорышIэжыным ехылагъ», «Мэфэки мафэхэм-рэ хагъэуэфыкIырэ мафэхэмрэ яхылагъ» зыфилохэрэм зэ-хъокIыныгъэхэр афэшыгъэнхэм фэгъэхъыгъэхэм апэрэу ахэплъэ-гъэныр ыкIи нэмькI Иофыгъохэр.

Жуковскэм иурам тет унэу N 22-м хэт Залышхоу зэхъыгъо-хэр зышызэхъащэрэм сыхъатыр 11.00-м ар шырагъэжышт.

Адыгэ Республикэм

и Къралыгъо Совет

Хасэм и Тхъаматэ иугадзэу

ИЩЭ Мухъамэд

Фермерхэм язэфэс шылагъ

Мэкъуогъум и 15-м Адыгэ Рес-публикэм и фермерхэм я Союз ия 19-рэ зэфэс къалэу Мыекъуапэ шылагъ.

ЗэфэситIум азыфагу фермерхэм ИофшIагъэу яIэхэм, тапэкIэ шIэгъэн фаехэм афэгъэхъыгъэ доклад зэфэ-сым кызышIыгъэ республикэм и фермерхэм я Союз итхъаматэу Бэгъырэт Сэфэрбий.

Зэфэсым и ИофшIэн хэлэжъагъ ыкIи кышыгыушылагъ Адыгеим мэкъу-мэщымкIэ иминистрэу Юрий Петровыр.

Зэфэсым кышыгыушылагъэх кооперативэу «Кужора» зыфиIо-рэм итхъаматэу Александр Бул-гаковыр, Кошхъэблэ районым шыщ селоу Натырбые шызэхэ-щэгъэ кооперативым ипащэу Светлана Кудишина, сатыу-щэ-

фэн кооперативэу «Союз» зыфи-Iорэм итхъаматэу Зехъоху Ас-лъан, нэмькIэхэри.

Фермерхэм я Союз иправле-ние нэбгырищ хыхъэу зэфэсым шыхадзыгъ. Ащ итхъаматэу ха-дзыжыгъэ Бэгъырэт Сэфэрбий.

Республикэм и фермерхэм я Союз изэфэс зэрэкIуагъэм фэ-гъэхъыгъэ тхыгъэ тигъэзет кы-хиутышт.

(Тикорр.).

Ежъагъ Ионыгъор!

Адыгеим мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ макъэ кы-зеригъэIугэмкIэ, мэкъуогъум и 14-м республикэм и Шэ-уджэн, Красногвардейскэ, Те-уцожь, Кошхъэблэ районхэм хъэм илухыжынын ашыфежъа-гъэх. А мафэм тышылагъ Шэ-уджэн районым шыщ хъыз-мэтшIаплэу «Премииум» зыфи-Iорэм. Ащ апэу тышыIулагъ хъызмэтшIаплэу иагроном шхъафэу Къохъужь Ибрахи-мэ.

— Хъэр зыщытшIагъэр

пстэумкIи гектар 200, — кыт-фелуатэ ащ. — Едгъэжъагъ ащ илухыжынын. Комбайни 5-у тилэмкIэ мэфитIум шIотымы-гъэкIэу тыгъоижышт.

Тещэ комбайнэхэм Иоф зыщашIэрэ чыпIэм. Ащ шыт-лъэгъугъэм гур къегъатхъэ: хъэ гектар 50-у мэз шъолъырхэм-кIэ кърэгъэкIыхъагъэм «Акрес» зыфиIорэ комбайни 4-рэ «Джон Дир» зыцIэ зы комбайнэрэ зэуж итхэу кышычекIокIых.

— Мэз шъолъырхэмрэ зэкIэ ищыкIагъэр зэретшIылагъэм-

рэ тихъэ хъасэхэр кызыттыра-гъэнагъэх, — еIо Ибрахимэ.

— Тхъапша кытырэр хъэм?

— Апэрэ гектар 50-у Iут-хыжыгъэм гектар телъытэу кытыгъэр центнер 40-м кы-щыкIэштгэп, кIымафэри гъатхэ-ри зыфэдагъэхэр кыдэплъыгъэ-мэ, ар макIэп.

Щежъагъ республикэм Ионы-гъор!

Сурэтым итыр: **хъызмэт-шIаплэу «Премииум» хъэр шыIуахыжы.**

Районхэр къакулухъагъэх

Хабзэ зэрэхъугъэу, бжыхъа-сэхэм ялухыжынын зыщыфе-жъэштхэм ехъулэу Адыгеим мэкъу-мэщымкIэ и Министе-рствэ зэхыщэрэ комиссием ильэс къэс республикэм ирайонхэр къакулухъэх. Комиссием хэтхэм пшъэрылэу яIэр бгъу пстэум-кIи Ионыгъом зэрэфэхъазырхэм зыщагъэгъозныр, бжыхъасэхэ-ри гъэтхасэхэри къаплъыхъан-хэшъ, язытет агъэунэфыныр ары.

Мэкъуогъум и 14-м ащ фэдэ комиссием хэтхэм республи-кэм зэкIэ ирайонхэр къакулухъа-гъэх. Ахэр купитIоу гошгыба-

гъэх. Апэрэ купэу Адыгеим мэкъу-мэщымкIэ иминистрэу Юрий Петровыр зипэчагъэм къалэу Мыекъуапэ къепхыгъэ мэкъумэщ хъызмэтшIаплэхэм ашыщхэр, Мыекъопэ, Кош-хъэблэ, Шэуджэн районхэр къакулухъагъэх. ЯтIонэрэ купэу Адыгэ Республикэм и Къралы-гъо Совет — Хасэм мэкъу-мэщ хъызмэтымкIэ и Комитет итхъаматэу Владимир Нарож-нэм пэщэныгъэ зыдызэри-хъагъэр Джэджэ, Красногвар-дейскэ, Теуцожь ыкIи Тэхъутэ-мыкIое районхэм ашылагъ.

Сыхъатыр 18-м купитIуым

ахэтхэр шызэлукIэжыгъэх Джэджэ районым ит Дондуков-скэ элеваторым. Ащ зэфэхъы-сыжъ-зэдэгъушыIэгъоу шыла-гъэм районхэм къащалэгъу-гъэр къышалогагъ. Къэгъушыла-гъэхэм кыхагъэщыгъэ зыдэ-щыIэгъэхэ чыпIэхэр Ионыгъом зэрэфэхъазырхэр. Джащ фэдэу а зэхъэм кышалогагъ респу-бликэм ичIыпIэ зауIэмэ хъэм илухыжынын зэрэшырагъэжъагъэр.

А мафэм комиссием хэтхэм Иоф зэрашIагъэм фэгъэхъыгъэ тхыгъэ тигъэзет кыхиутышт.

ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэртбый.

УрысыбзэмкIэ ушэтыным изэфэхъысыжъ

УрысыбзэмкIэ зикI къралы-гъо ушэтынэу жъоныгъуа-кIэм и 31-м атыгъэм изэфэхъы-сыжъхэр кърэнэфагъэх. Матери-алхэр зыщауплъэкIурэ респу-бликэ Гупчэм кызырэщытIуа-гъэмкIэ, мы предметымкIэ ЕГЭ-р зытыгъэр нэбгырэ 3000-м къе-хъу. ГъэрэкIо фэдэу мы ушэты-нымкIэ анахъ балл макIэу агъэ-нэфагъэр 36-рэ. Нэбгырэ 2870-м нахъыбэмэ ащ рагъэхъугъ.

Мы ушэтынымкIэ Адыгэ-къалэ шыщ кIэлэеджакIом бал-

ли 100 кыхыгъэ. Тестэу ашы-гъэхэмкIэ, гурытымкIэ лъы-тагъэу, балл 57,45-рэ агъэнэфа-гъэр. Ушэтыныр зыфэмэ-укIочыгъэхэм ялчыагъэ нэбгы-рэ 219-рэ мэхъу. Ахэм бэдзэ-огъум и 7-м кышцегъэжъагъэу атыжынын алъэкIышт. Ау хыса-пыри зымытыгъэхэм еджапIэр кызыраухыгъэр кърэушыкIагъэ тхыгъэ къраратыжышт ыкIи ЕГЭ-р къэкIорэ ильэсым аты-жынын амал яIэшт.

ПАТИКЪО Анет.

Фитыныгъэхэр къаухъумэщтых

Предпринимательхэм ыкIи юридическэ лицэхэм яфитыныгъэхэр кърэушхъумэшт ИофшIэкIо куп Адыгеим джырэблагъэ шызэхъагъэ. Урысым и Генеральнэ прокуратурэ иунашхоу республикэ Про-куратурэм къэкIуагъэм тетэу а органым ИофшIэн ригъэжыгъэ.

ИофшIэкIо купым IэпIэсэнэгъэ ин зыхэлэ юристхэр хагъэхъагъэх. Бизнесменхэм яфитыныгъэхэм алъэныкIокIэ шыIэ законодатель-ствэр гъэцэкIагъэ зэрэхъурэм ахэр лъыплъэштых.

Адыгеим и Прокуратурэ ипресс-къулыкIу кызыритыгъэмкIэ, фитыныгъэхэр кызыраухъумэрэ законом предприниматель ИофшIэныр дештэмэ, джащ фэдэу правзукъоныгъэу кыхагъэщы-хэрэм алъэныкIокIэ къалэ ыкIи район прокурорхэм унашгоу ашы-хэрэр, зэралыплъэхэрэр купым ыуплъэкIуштых.

(Тикорр.).

Мэкьюогъум и 17-р — медицинэм илофышлэ и Маф

МЭРЭТЫКЪО Рустем: «Зэхъоклыныгъэшлэхэм ягъогу тытэт»

Медицинэм илофышлэхэм ямэфэкл ехъу-лэу гушылэгъу тшыгъэ мы къулыкъум бэмышлэу пащэ фашыгъэ Мэрэтыкъо Рустем илофыгъоу непэ мыхэм апашъхъэ итхэм клэклэу къатедгъэгущыланым фэшл.

— Рустем, лэнатлэм узылухъагъэм башэ темышлэу районхэр къэпкылухъагъэх, сымэджэщхэм уащылэгъ. Сыда мурадэу уилагъэр, сыд гупшыс ахэм уагъэшлыгъэр?

— Ахэм нэлуасэ зафэсшыныр, ялофхэм язытэт чыплэм шы-зэгъэлэгъуныр, финансовэ-экономическэ лъэныкъори сы-уплэкълунэу арыгъэ. А иофшлэныр джыри лысэгъэклэуатэ. Ахэм зэклэми лъапсэу ялэр псауныгъэр къэухъумэгъэным иси-стемэ реформэу шыклорэм дед-гъаштэу тилофшлэн зэхэцэгъэ-ныр, «оптимизация коечной сети» зыфатлорэр гъэцэклэгъэныр ары. Мы гушылэгъэр зызэхыхкэ, сымэджэщхэм ащыщхэр зэфэшлы-гъэнхэу, цыфхэр къалугъэкы-гъэнхэу ары бэмэ къызэрагу-рылорэр. Арэп Иофыр зытетыр. «Оптимизацие» мэхъанэу етты-рэр сымэджэщхэм яотделение-хэу Иоф зымышлэхэрэм, плэклор нэклэу ахэм ачлэтхэм ачылплэ нахь ящыклагъэхэм, нахьбэу цыфхэр зычлэгъэхэрэм, зэк-кыуалэхэрэм чыплэу ялэхэм ахэгъэхъогъэныр ары. Иофшлэ-плэм лугъэкыгъэнхэу фаеуи кыыхэкыштыт, сыда плэмэ район сымэджэщхэм яштатхэм бэ ямышыклэгъэ Иофшлэу ахэтыр.

— Специа-листхэм, кадрэхэм алъэныкъоклэ сыда ахэм ялоф зытетыр?

— Зэрэкъэра-лыгъо фэдэу тэри медицинэ кадрэхэм тащэклэ, ти-район сымэджэщхэм ящыклэгъэ специалистхэм япроцент 55-рэ нылэп ахэм ащылажэрэр. Ары хэушъхъафыкыгъэ программэу «Медицинэ кадрэхэр» зыфилорэм игъэцэклэн мэхъанэшхо зыклет-тырэр. А программэм ишлуагъэ-клэ непэ специалист ныбжыкыкэ 47-рэ къуаджэхэм кыуагъэ, зэк-лэми сомэ миллион зырыз аратыгъ. Ахэм тащыгушлукыгъэ «мил-лионерхэклэ» тиджэ. Ау ащи а гумэкыгъор цыгъэзыерэп, тлэклэ нахь псынклэ кышылыгъэми.

— Адэ тыдэ хъухэ-ра ильэс къэс мед-институтыр къэзы-ухырэ тиныбжыкыкэхэр, тыда Иоф зыцашлэрэр?

— Гухэкл нахь мышлэми, ап-шъэрэ медицинэ гъэсэныгъэ зэ-зыгъэгъотыгъэхэм япроцент 30 фэдизым мы къулыкъум Иоф щашлэрэр. Тэ тиреспубликэ изакъоп, зэрэкъэралыгъоу арэ-уштэу шыщыт. Непэ Адыгеим имедицинэ учреждениехэм специалист мин фэдиз ящыклагъ.

Мы лъэныкъомкы Иофшлэгъэ гъэнэфагъэхэр шылэх. 2010-рэ ильэсым кышыгъэгъагъэу ильэс къэс нэбгырэ 50 медин-ститутым щетэгъаджэ бюджет ахыщэклэ, ахэм зэклэми зэзэгъы-ныгъэ адэтэшлы къуаджэхэм агъэзжыкыхъэш, ильэситфырэ ащылэжъэнхэу. Ащ имызакъоу, тистудентхэм ащыщхэр еджакло тэгъакло Краснодар, Ростов, Ставрополь, Москва. Анахь тызыщыкыкэхэрэр клэцэцкыкы онкологхэр, педиатрхэр, анес-тезиолог-реаниматологхэр, фти-зиатрхэр. Мары окулистхэр рес-публикэм имаклэхэп, ау ахэр по-ликлиникэхэм алултхэп, унэе ка-бинетхэр ары зыщылажъэхэрэр. Ау сэгугъэ мы лъэныкъоми шлэхэу зэхъоклыныгъэ фэхъунэу.

— Тызэрэщыгуа-зэмклэ, Рустем, Адыгеим щыпсэу-хэрэм ащыщхэм Красно-дар медицинэ лэпылэгъу зэрацарагъэгъотыгъэм фэшл икыгъэ ильэсым сомэ миллион 170-рэ краим ратыжыгъ.

— Ар кызыхэкырэри къэслон. Медицинэ фэло-фа-шлэхэм ауасэ пштэмэ, краим ита-рифхэр нахь иных. Ятлонэрэмклэ, а къалэм пэблэгъэ псэуплэхэм адэхэмклэ нахь лэрыфэгъу Крас-нодар уклоныр. Етлани ащ фэдэ фитыныгъэ джы хэти ил. Ау ащи кыкырэп тэ тиспециалистхэм медицинэ лэпылэгъу тэрэз аратын амылэккыу, цыфхэмклэ нахь лэрыфэгъуи мэхъанэ ил. Нэмык Иофыгъуи шыл. Мары Инэм дэт сымэджэщым клэцэцкыкы ин-фекционнэ отделениеу хэтым ильэс зэклэцкыкыкы Иоф ышлэрэп, гъэцэккыкыкыхэр щэклох джы кызынэсыгъэми. Ащ пае клэцэцкыкы сымэджэхэр Краснодар дгъэклонхэу фаеу мэхъу ыкы ильэс къэс милли-они 6 фэдиз краим фэтэтлупшы.

— ФАП-хэм яп-хыгъэу сыда къэплон плэкыштыт?

— Мы лъэхъаным республи-кэм фелдшерскэ-акушерскэ пункти 123-рэ ит. Ахэм яшлын ыкы ягъэцэккыкы нахь зызы-фагъэзагъэр 2010-рэ ильэсым кышыгъэгъагъэ. А ильэсым — 6, 2011-м — 5 ыкы 2012-м джыри ахэм афэдэу пункти 5 ашлынэу шыт, кыхъашт ильэс-ми а пчыагъэм кыыхэхъошт.

— Клэклэу къытап-ло тшлэиуагъэ сымэ-джэщхэм лэзэгъу уцхэр ягъэгъотыгъэнхэм фэгъэхыгъэу Иофхэм язытет.

— Гухэкл нахь мышлэми, мы лъэныкъомкы кыныгъэхэм та-хэт. Ар кызыхэкырэри медицинэ учреждениехэм яматериальнэ-

техническэ базэ къэлэтыгъэныр модернизацие кыдылгытэрэ Иофыгъохэм апэ итышп ары. Ау къэклошт ильэсым а кыныгъор дэгъэзыжыгъэ хъушт, непэ гъэцэккыкыкы Иофшлэнхэм, обо-рудованием ищэфын атэккыа-дэрэр зэклэ лэзэгъу уцхэмрэ лэжъапкылэрэ апэлухъашт.

— Рустем, шыуи-профессиональнэ мэфэкл ехъулэу сыда уилофшлэгъухэм, уисэнэхъатэгъухэм уазэрафэлэло пшлэиогъор?

— УФ-м и Президентэу В. В. Путиным иапэрэ унашъоу жъо-ныгъуаклэм и 7-м зыклэгъагъэм кышыгыгъэщыгъ псауныгъэр къэухъумэгъэнымкыкы системэм тапэккы ыкыуацлэ хэгъэхъогъэн фаеу. Пэшлорыгъэштэу кызы-ралорэмклэ, 2013-рэ ильэсым ехъулэу медицинэм илофы-шлэхэм ялэжъапкыкы джыри хэпшыкыкы зыкыиэгъышт. Меди-цинэ страхованиемкыкы фондм мылкъоу кыфатлупшырэми мымаккыу хэхъошт. Зэхъо-кыныгъэшлэхэм ягъогу тытэт. Медицинэ инеушырэ мафэ зэп-хыгъэр технологиякыкы, лэ-пэзэныгъэшхо зылэ Иофшлэхэр ары.

Нэбгырэ пэпчэ сыфэлэло сшлэиу псауныгъэ, шылэ-клэшлэ илэнэу, ялфыгъэхэм яхъар щымыкыкыкы, ясэнахъат фэшпыкыкыкы.

— Тхъауегъэпсэу, гушылэгъу укызыэрэфэхъуэгъэмкыкы, шыуимэфэклэи тышъуфэгъушлэ.

Дэгушылагъэр
ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

Панов Руслан

Шэуджэн район сымэджэ-щым иврач шъхъалэу Панов Руслан Григорий ыкыом гушылэгъу тызыфэхъум кызы-рэхигъэгъэгъэмкыкы, псауныгъэр къэухъумэгъэным исистемэ гъэклэгъэныгъэным и Програм-мэ ишлуагъэккы, республикэм имедицинэ учреждениехэм яматериальнэ-техническэ базэ хэхъоныгъэ ышлыгъ.

— Тэ тисымэджэщхэм ахэм ащыщ, — ело врач шъхъалэм, — гъэцэккыкыкы Иофшлэнхэр отде-лениехэм ащыкыуагъ. Реформэу системэм шыклорэм ишлуагъэ-клэ, медицинэ Иофшлэхэм ялэ-жъапкыкы хэдгъэхъон тлэккыгъэ. Адыгэ Республикэм ипашцхэр лэпылэгъу кытфэхъуи сымэ-джэщым ышъхъэ зэблэтхъугъ, пицблэокыр дгъэцэккыкыгъэ. Мы Иофшлэнхэм ялахышлэ ха-

Район сымэджэщым

шлыхъагъ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепу-татхэу Къэгъэгъэ Мурат, Аулэз Вя-чеслав, Владимир Нарожнэм, рай-оным ипашцэу Хъуажэ Налбий. Джащ фэдэу лэпы-лэгъушлэу кыт-фэхъуу районым щыпсэухэрэм ащы-шыби, ащ шыщхэу непэ нэмыкы чыплэхэм ащыла-жъэхэрэр. Ахэм зэклэми лъэшэу тафэраз.

Шъхъафэу кыыхэзгъэщы сшлэиу псауныгъэр къэухъу-мэгъэнымкыкы ми-нистрэу бэмышлэу агъэнэфэгъэ ти-чыллэгъоу Мэрэ-тыкыо Рустем ти-сымэджэщ кы-рыкылоштым лъэ-шэу зэригъэгумэ-кыкыкы, ащ Иоф зэришлэрэм мафэ къэс кызырэлъып-лэрэр, зыгъэпсэ-фыгъо мафэхэми кызырэккыкы та-дэжэ, цыфхэм зэрауагъэрэр.

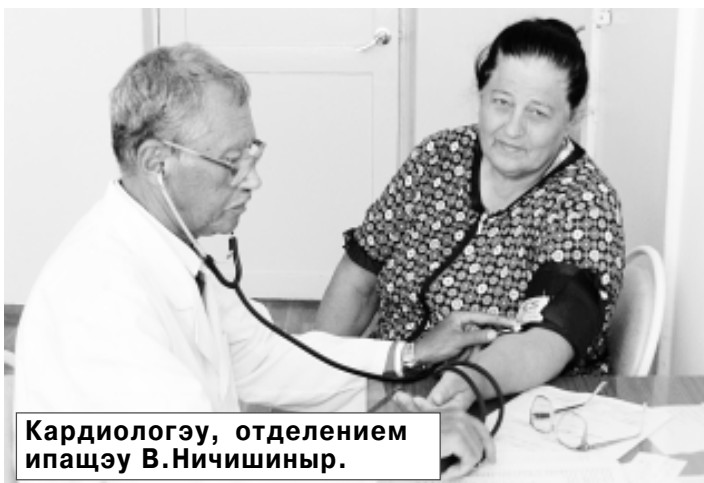
Район сымэджэ-щым илофшлэн

зэхъоклыныгъэу фэхъуштхэм афэгъэхыгъэу врач шъхъалэм кыыхыгъэщыгъ хирургиемкыкы от-делением мэфэ стационарым зэ-рэтэхъаштыр. Чэщ-зымафэм сы-маджэхэм защылъыплъэштхэ, хирургие лэпылэгъу зыщыкла-гъэхэр зычлэгъыштхэр Кошхъэ-лэ район сымэджэщхэр ары.

— Ау кыыхэзгъэщы сшлэиу, — ело Руслан, — Шэуджэн район сымэджэщым хэт опера-ционнэ блокыр зэрэщылэштхэр, ищыкылагъэ зыщыкыкы Иоф ышлэным фэшл. Ау гухэкырэ джыдэдэм анестезиолог зэрэ-тимылэр ары. Врач ныбжыкыкыкы къуаджэхэм Иоф ашашлэным клэгъэгъушлэгъэнхэм фэшл сомэ миллион зэраратырэм ишлуагъэ

къэккыуагъ, бэмышлэу специалисти 4 кыт-фэккыуагъ.

Сымэджэщым иврач шъхъалэ лытэныгъэ афишлыгъэ ягугъу кы-шыгъэ бэшлагъэу мыщ шылажъэхэрэ Иофшлэ хъупхъэхэу ныбжы-кыкыкы шысэтэхыплэу ялэхэм. Ахэм ащыщых Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэ-гъэнымкыкы изаслужен-нэ Иофшлэу В. М. Ни-чишыныр, район поли-клиникэм ипашцэу Пэко Мирэ, педиатрэу Хъа-гъундэкыо Мирэ, нэ-мыкыкыкы.

Кардиологэу, отделением ипашцэу В.Ничишыныр.

Педиатрэу, отде-лением ипашцэу Дэхъу Марыет.

Лъэп-къэу сы-зыщы-щымы-укыкы-клэупчлагъ, — лухъыпцыкыкыкы ело Руслан. — Сятэ ыгу хэгъэ-кыныу сыфаеп, ау сэ — сыадыгъ.

Руслан джыри ныбжыкыкы, ау илэ-пэзэныгъэккы, лэдэбэу, цыфы-гъэу хэлэхэмкыкы лытэныгъэ фа-

шыныр кыылэжыгъэ. Янэу Мирэ ильэс 46-рэ хъугъэу ады-габзэмрэ литературэмрэ еджа-плэм шарегъэхы, ятэу Григорий дзэм хэтыгъ, джы цыфхэр со-циальнэу къэухъумэгъэнхэмкыкы кыулыкыкы щэлажэ. Ахэр Ру-слан сыдыгъуи ищысэтэхыплэх.

Леонид
МЕРТЦ

Сурэтхэр аторым иех.

Комбайнэхэр шлэхэу губгьом зэлъихьащтых

Шэуджэн районыр лэжыгээ зэфэшхьафхэр анахь зыщагээ-бэгьорэ районхэу республикэм хахьэхэрэм ясатырэ хэтэу кызыхьыраер илээс бэклае хьугээ. 2011-рэ илээсэм бжыхьа-сэхэм гектар телытэу кьарахыжыгьэмклэ районхэм азыфагу зэнэкьокьуныгээу илгыгьэм апэрэ чыплэр щиубытыгьягь. Адэ тызыхэт илээсэу чыопсым пэрыохьубэ чыгулэжьхэм кызыщафигьэуцугьэм районым илэжыгьээ хьасэхэм язытет гугьаплэ кьета мыгьи ахэр бэгьонхэу? Мы упчлэм иджэуап зэгьэшлэгьэным фэшл бэмышлэу районым тызыщлэм, апэу гущылэгьэу тызыфэхьугьэр район администрацием мэкью-мэщымклэ игьэлорышлэплэ ипащэу Чэсэбий Анзор.

Чэсэбий Анзор.

— Анзор, гьэреклубжы-хыи мыгьатхи чыопсым илэжыгьээ чыгулэ-жыным фэгьэзагьэхэр пэрыохьубэмэ апэшлуклонхэ фаеу хьугээ. Шьуирайон илээсэм а иуахьтэхэр сыдэушты зэпичыгьэхэ?

— Икыгьээ илээсэм ибжыхьэ чыгулэжынымклэ Иофхэр тэрэ-зэу зэрэзэпымыфагьэхэр хэти ешлэ. Чыопсым кыгьэуцугьэ пэрыохьухэм апкь кьиклэу бжыхьэсэ зэфэшхьафхэр зыщып-хыгьэнхэ фэе уахьтэу техноло-гие пэрытым кьыдилытэрэр лэжшэу зэклэхьагьээ хьугьагьээ. Зэклэ тибжыхьасэхэм япроцент 60-м ехьу класэу апхыгь. Ащ кьыхэклэу тэрэзэу кьыхэкыгьэу ыкли кошэгьэу имыфэхээзэ кы-мэфэ чьылэм бжыхьасэхэр хьэхьагьэх. Етлани кымафэм ина-хьыбэр хьасэхэм ос атемилытэу, щтыргьукл гьушгьэу зэрэклау-гьэм зэрар арихыгь. Ащ кьыхэ-клэу гектар 1900-м фэдиз хьа-зырмэ чьылэр ягоуагь. Бжыхьэ коцым щыщэу гектар 214-рэ чьылэмрэ ошхыпсыр зэрыуцогьэ чыплэхэмрэ ахагьэклодыкыгь. Хьэ гектар 270-рэ, рапс гектар 1466-рэ чьылэм ыгьэфькьуа-гьэхэу икларьклэу тыгьэгьазэр ащапхьыжыгь.

— Гьэтхасэхэм япхыни чыопсым изытет кьыз-дихыгьээ кьиныгьохэм

кьахэклэу гужьагьа?

— Республикэм ирайонхэм-клэ гьэтхасэхэм япхыни апэу тэры зыухыгьэр. Пстэумклэ тыгьэгьээ-зэ гектар мин 12,5-рэ, лэжы-гьэмрэ силосымрэ апэлухьащт натрыф гектар мини 2 фэдиз, зэнтх гектар 450-рэ, сое гектар 290-рэ районым шапхыгь. Гьэт-хасэу апхыгьэр апэу дгьэнэ-фэгьэ пчьагьэм шлуклаеу кье-хьугьэ клэпхыкыжьхэр кьыха-хьэхэи. Тапэрэ илээсхэм ащ фэ-диз районым гьатхэм шапхьэу кьыхэкыгьгьэп.

— Анахь дэгьоу гьэтхасэхэм япхыни зыщызэ-шлуахыгьээ хьызмэтшлэ-плэхэм ацлэ кьеплуагьэмэ дэгьугьээ.

— Гьэтхэ губгьо Иофшлэнхэр тапэрэ илээсхэм афэдэу мыгьи анахьшлэу зыщызэхьэгьагьэхэр тыхьызмэтшлэплэ анахь ин-хэу «Заря», «Агрокомплексэу «Шовгеновскэр», «Былыма-хьор», «Премiuм» арых. Ахэм мэфэ ошлэу кьыхэкыгь-рэм гьэтхасэхэр культивацие джы ашашых.

— Мыгьэрэ Ионыгьор кьэблэгьагь, сыдэушты шьуфэхьазыра а мэхьа-нэшхо зилэ Иофшлэнхэм?

— Ары, комбайнэхэр шлэхэу губгьом зэлъихьащтых. Сыди-гьорэ уахьти мэкьюмэщышлэм

Ионыгьор зэклэ Иофшлэнхэмклэ анахь мэхьанэ зилэу ылытэзэ кьырэкло. Зызэрэфэгьэжызыры-рэм бэклэ елытыгьгьэщт ащ изэ-шлэхыни. Анахь шьхьалэр ищы-клэгьэщтым фэдиз комбайнэ уилэныр ыкли ахэр лэжыгьэм илхыжыны дэгьоу фэгьэжызы-рыгьэнхэр ары. Ащ даклоу лэжыгьаклэр кьызытэхьащт хьа-мэхэр, ар зэрэгьэжыгьэщт псэуалэ-хэр зэтэгьэпсыхьэгьэнхэ фае. Мыгьэ бжыхьасэхэр игьом члэ-нагьэ афэмыхьоу лухыжы-гьэнхэм ищыклэгьэщтым фэдиз комбайнэ районым ит. Ахэм маклэп ахэтыр лэклиб хэгьэгу-хэм кьащашыгьээ комбайнэ тегьэпсыхьагьэхэу, псынклэу ыкли клэзыгьэ фэмыхьоу бжыхьасэхэр зэрылупхыжыныкьэ плэкьыштытэу. Ащ фэдэ комбайнэ шлагьохэр аужырэ илээсхэм дэгьоу аша-гьэфедэх хьызмэтшлэплэхэу «Заря», «Премiuм». Заводэу «Ростсельмашым» кьышашы-гьээ комбайнэхэу «Дон» зыфило-рэм фэдэхэу тилэри маклэп. Джыри ахэм кьахьахьоу ригьэ-жыагь а заводым кьышыдагьэ-клэу аублэгьэ комбайнэу «То-рум» зыфилорэр, ащ фэдэ кьэзы-щфьыгьэхэри тыхьызмэтшлэплэ-хэм ахэтых. Комбайнэхэм афэ-гьэхьыгьэу кьэплон хьумэ, ахэм япроцент 90-м кьышымклэу неп-ломи губгьом ихьанхэм фэхьа-зырых. Нахь комбайнэжьхэу «Нива» зыфилорэм фэдэхэу илэ-сыбэ хьугьэу бжыхьасэхэр зэрэ-

луахыжыхэрэр зилэхэми, ахэр анахьэу зыгьэфедэхэрэр фермер-хэр арых, Ионыгьом фагьэхьазы-рых. Ащ даклоу хьамэхэр чы-п-лабэхэм ашагьэхьазырыгь. Шьори шьулэгьэгугьэх хьызмэт-шлэплэхэу «Заря» ыкли «Агро-комплекс «Шовгеновский» зы-филорэрэм яхьамэхэр дэгьэу дэ-дэу зэрэзэтырагьэпсыхьагьэхэр.

— Кьэблэгьэгьэ Ионыгьо уахьтэм щылушьухыжы-нэу бжыхьэсэ гектар тхьапша районым игуб-гьохэм арылгыр?

— Комиссией зэхэтщэгьагьэу бжыхьасэхэм язытет зыулгьэ-клугьэм зэригьэуэфыгьэмклэ, лухыжыныу тилэр гектар мин 14,5-м фэдиз. Кьызыритыдзэ-рэмклэ, чыопсым изытет зэпи-мыгьэуэхэу зэклэ тикомбайнэхэм Иоф зашлэклэ Иофшлэгьэу мэфэ 15-м блэмыклэу тилэжыгьээ лухыжыштыт. Зэклэ комбайнэхэм Иоф арызышлэшт механизаторхэр агьэнэфагьэх.

— Техникэм Иоф зэри-шлэшт гьэстыныпхьэм икьэгьотын сыдэушты зэшлэхыгьээ хьура?

— Гьэстыныпхьэ имыкьум кьыхэклэу техникэм илофшлэн эпзыгьээ алоу зыкли зэхэсхы-гьэп. Дизель гьэстыныпхьэу ящыклэгьэщтым фэдиз кьызлэ-клэзыгьэхьан амал зымылэ ти-хьызмэтшлэплэ инхэми фер-

мерхэми зи ахэтэп. Фэгьэкло-тэныгьэ зилэ гьэстыныпхьэу рай-оным кьыплагьахьэрэри ма-клэп. Лэлоу тилэхэр зэрыт заяв-кэхэр мэкью-мэщымклэ ти Ми-нистерствэ лэклэгьахьэхэш, ащ фэдэ гьэстыныпхьэр кьыт-фетлупшы. Мы мазэу тызыхэтым тирайон фэгьэклотэныгьээ зыхэлэ дизель гьэстыныпхьэу тонни 120-рэ кьыратыгь. Ащ фэдэ гьэ-стыныпхьэ зы литрэр тыхьыз-мэтшлэплэхэм сом 7 — 8-клэ нахь пыутэу кьафеклэ, ари лэ-пылэгьэу маклэп.

— Джыри зы упчлэ гьэшлэгьон кьэуцу: аужырэ илээсхэм губ-гьохэм арыт мээ шьо-лгырхэр имыщыклэ-гьэжыхэу, хьаулиеу чыгубэ аубытэу зыло-хэрэр кьыхэкыгь. Сыдэ-уштытэу ащ уелгыра?

— Чыгулэжыным хэшлэклэ физилэм арэуштытэу ылон ылгэ-кыштытэп. Ахэм шлогьабэу кьа-хьырэ мары джыри зэ нэрылгэ-гьэу кьэхьугь. Шьуяплэ ащ фэдэ мээ шьолгырхэм аклэлырылэ коц ыкли хьэ хьасэхэм непэ язы-тет. Мээ шьолгырым кьыголь лэжыгьээ хьасэм щыщэу ащ кьеуаллэрэм метри 150 — 200 фэдиз ишьомбгьуагьэу изытет дэгьум ылгэныкьоклэ адрэ кьы-пылым теклы. Ар кьызхэ-кыгьтэр хьасэм осэу телгыр жьыбгьэм тырыримыгьэхэу мээ шьолгырым кьызырегьэнагьэр ары. Тигубгьохэм арылэ мээ шьолгырхэм тыналэ нахь атед-гьэтэу едгьэжыагь, ахэр ятэгьэ-укьэбзых, чыгь гьугьэхэр ахь-тэгьэупкыгь. Арыш, ахэм шлуа-гьэ кьамыхьэу зылорэр лэжшэу хэуко.

— Анзор, шьуигубгьохэр сыдигьуи гьэбэжыу кло-плэнхэу, шьуилэжыгьээ хьасэхэр дэгьоу кьы-шьотэнхэу, Ионыгьор игьом зэшлэжыгьэхьа-нэу тышьуфэлэло.

P.S. Тызэрэщыгьуазэмклэ, районым ичлэплэ заулэмэ Ио-ныгьор ащырагьэжыагь.
ЛЛЭХЬУСЭЖЬ
Хьаджэртэбый.

УНЭЕ МЫЛЪКУР

БАЙХЭР ГЬЫХЭРЭП

япчьагьэклэ пэрытныгьэр зылыгь США-м баеу исхэр нахь маклэ хьугьэх. Ятлонэрэ ыкли ящэнэ-рэ чыплэхэр зылыгьыхэ Велико-ританиемрэ Германиемрэ мультимиллионер пчьагьэу ялэр зэ-хьокыгьгьэп.

Урысые экспертхэм зэралгы-тэрэмклэ, мы рейтингымклэ ти-хэгьэгу хэхьоныгьэу ышлэгьэ-хэм джэнджэшыгьээ кьыпхалы-хьан алэкьыштыт. Экономикэ политикэмклэ Институтэу Гайдар ыцлэ зыхьырэм структурнэ лыхьонхэр шьыгьэнхэмклэ и Гупчэ идиректорэу Алексей Ве-девым зэрилгытэрэмклэ, гүмэклэ кьыпхэзылхьан зылгьэклэщт джэмакьэу ар щыт. Кьызырэп-шлэшлэщтымклэ, хэгьэгум баеу исхэр нахьыбэ зэрэхьухэрэм уимыгьэрэзэнэу щытэп. Дээр пкыгьгьо льяплэхэр щэфыгьэн-хэм, яфэлэ-фахлэхэр афэзыгьэ-цаклэхэрэм нахьыбэу кьаклэуп-члэхэу гьэпсыгьэным байхэр иклагьэблаклохэу мэхьухэш, обществэр байхэмрэ тхьамыклэ-хэмрэ алоу куп-купэу гошчыгьэ хьуным иамалхэр ахэм кьатых. Урысые экономикэм клэгьэжыон фэхьуштыт гурыт классыр гьэп-сыгьээ хьуным ехьыллэгьээ гу-

хэлэхэм ар зыкли адиштэрэп.

Шьыпкьэмклэ, рейтингым щыш лахэу унэгьо хьызмэтым епхыгьээ активхэу доллар зы миллионым лыкылахэу зылэхэр (бай дэдэу щымытхэу, ау мылэу шлуклае зилэхэр) кьызышлэ-тагьэхэм Урысыем лэзгэплэшхо щылыгьэ плон плэкьыштыт. А кьэзгьэлэгьэуаклэмклэ тыхэгьэгу я 18-рэ чыплэм нахь льягэу зылэгьыгьэп. Ащ фэдэ унагьохэу Урысыем исхэр нэгьырэ мини 111-рэ мэхьух.

— А лэныкьоми нэшэнэ гьэ-нэфагьээ хэлплэгьэщт, — ело Алексей Ведевым иеплыкылэхэр пчьагьэхэм кьарилуаллэхээ. — Гушылэм пае, тэтэж-нэжэжхэм кьаклэныгьэу Москва игупчэ шьолгыр квартиритлу щыуилэ-мэ, миллионерхэм уахалытэн алэкьыштыт. Ау цыфым ащ фэдэ мылэкоу кьыпкылахьагьэр фэдэ кьэхьыжыгьэным хигьэлажэ-рэп ныла. Нэмыклэу кьэплон хьу-мэ, экономикэмклэ зи аш шлуа-гьээ кьытырэп.

А. Ведевым зэрилгытэрэмклэ, цыфыр бай зышлын фаер осэ тегьахьор ары нахь, клэнымрэ чыдагьэмрэ кьаклэклорэ дивидендыр арэп. Ащ пае шьыкыклэ

улыхьунэу ищыклагьэп, хэкли-плэу щытыр предпринимательхэм яамалхэр нахьышлу шьыгьэн-хэмрэ бизнес-климатым Иоф дэшлэгьэныр ары. Джаш те-тэу гьэпсыгьээ зыхьуклэ, ары нылэп мультимиллионерхэм яп-чьагьээ зыхьэуштыр ыкли гурыт классыр щылэ зышлыштыт.

Лыыхьонхэр зышлыгьэхэм мылэкум епхыгьээ зы нэшэнэ гьэшлэгьон кьыхагьэщыгь: Уры-сыеми зэрэдунаеуи аужырэ илээсхэм цыфхэм мылэкоу ялэр уасэ зилэ тхылыплэхэр кьызы-ращфьыштыгьэхэм текыжыхи, банк депозитхэм атехьажыхэу аублагь. А Ведевым зэрилгытэ-рэмклэ, ащ тетэу зыкызеклохэр фонд бэдзэршлэплэхэм цыхьэ-мышлыныгьэр кьабэклэу зериуб-лагьэр ары.

Ыплэшклэ кьыштылуагь мультимиллионерхэр нахьыбэу зы-щыпсэухэрэ хэгьэгьухэр. Арэу щытми, байхэм нахьыбэу уазы-щылуکلэн плэкьыштыт чыплэу щыт Сингапур. Ащ щыпсэухэ-рэм яхьэнэрэ нэгьырэ пэпчэ миллионер. Европэмклэ милли-онерхэм яхэгьэгоу алгытэ Швей-царьер. Ащ щыпсэухэрэм япро-центи 9,5-р миллионерых.

Сыдырэ чыплэи фэдэу, тирес-публики байхэр исых. Ау стати-стикэм а Иофым ехьыллэгьээ пчьагьэхэр зэлуиыгьахьэрэ-пыш, зэрэхьухэрэр кьэшлэ-гьуае. Арэу щытми, сомэ мил-лион пчьагьээ зыосэ автомашин-хэр, зычлэсыхэр унэхэр бэхэм зэралэхэр хэти елэгьэу. Ау ащ фэдэ мылэкур кьыригьэклокызэ, ахьшэ ригьэшлыным пыхьэхэрэр мэклэ дэдэхэн фае. Яахьшэ ахь-шэ езыгьэшлэу щылэхэм яп-чьагьээ кьэшлэгьуай. Банкым ахьшэ изылыхьэхэрэм япчьагьэ процентым тегьэпсыкыгьэу Сбербанкым кьытэу мэхьу. Ащ урыгьозэн хьумэ, ыпэрэ илэ-сым елытыгьэмэ, 2004-рэ илэ-сым банкым ахьшэу ралыхьагьэр проценти 6,3-клэ нахьыбэ хьу-гьагьэмэ, 2009-рэ илэсым ар процент 19,8-м нэсыгьагь. Ау 2010-рэ илэсым пчьагьэр про-центи 10,2-клэ нахь маклэ хьуи, япчьагьэ зэрэхьуагьэр процен-ти 9,6-м шлокыгьагьэп. Ып-шэклэ кьызырэщытлуагьэу, унэ зэтетышхо пшыгьэмэ е кьэпшэ-фьыгьэмэ, тиресубликэклэ мил-лионерхэм ясатыр ухэуцон плэкьыштыт. Ау цыфыр ренэу ыкли хэшшыклэу нахь бай зы-шлырэм мылэкоу илэр кьыригьэ-клокызэ мылэку ригьэшлы зы-хьуклэ ары нылэп.

СЭХЬУТЭ Нурбий.

Мультимиллионерэу ис пчьа-гьэмклэ Урысыем гьэрекло дуна-им я 11-рэ чыплэр щыубытышты-гьэмэ, кьыдэжыаеэзэ джы я 4-рэ чыплэм иуцуагь. Непэ доллар миллиони 100-м нэсэу ыкли ащ шлоклэу мылэку зэлузыгьэклагьэу тыхэгьэгу исхэм япчьагьээ нэгьырэ 686-м нэсыгь.

Мы пчьагьэхэр ыгьэунэфы-гьэхэ уплэкьунхэр зышлыгьэхэ «Boston Consulting Group» зыфи-лорэ организацием. Кьызытынэ-кыгьээ илээсэм Урысыем ис мультимиллионерхэм мылэкоу ялэр зы планэклэ нахьыбэ ашлын алэкьыгь. Зэрэдунаеу мультимиллионерхэм 2011-рэ илэсым ямылэку хахьоу фахыгьэр про-цент 0,9-м шломыкыгьэмэ, Урысыем исхэм процент 13-м нагьэсыгь. Мультимиллионерхэм

A black and white photograph showing two men in a kitchen or bar setting. They are moving a large stack of metal kegs on a wooden pallet using a manual pallet jack. The man on the left is operating the jack, while the man on the right is guiding the stack. The kegs are stacked in three columns of five. In the background, there are pipes and other equipment.

Сурэтхэр Іэшынэ Ас-
 лъан тырихыгъэх.

Журналистыг, тхэкүагээ, политическэ юфышлагъ

1941 — 1945-рэ ильэсхэм Хэггэгу ззошхоу шылаггэм, нэмык цыф лэпкыхэм афэдэ кьабззу, Адыгэ хэкум икэлэл-пуггабэ хэлэжыаг, ялыблэ наггэклэ, ялыкыужынаггэклэ адыгэ лэпкыхэр зэлараггэ-шлагэ. Я 30-рэ ильэсхэм ыкIэ-хэм адэжэ актыл-кыулай ин зы-хэлэ кIэлакIэхэр тилитературэ кыххэуцуаггэх. Яхуулэ Сэфэр, Хэдэггэлэ Аскэр, Андырхое Хьусен, Тыггужэ ДышгэкI, Уджыхуэ Адылджэрыи ыкIи Хьалид, Гошэккы Сэфэрбий, Цухэ Асфар, Джэнчэгэ Мурат, Шэуджэн Мыхьамодэ ахэм ащышыггэх. Тихэггэгу чыплэ кьин зеуцом, мыхэр Iашэр ашти, зууаплэм Iухаггэх, ягушылэ епцыжыгыггэхэп, псэ-емыблэжыгыггэх. Нахыбэм кьаггэзэжыгыггэп, хэкIодаггэх. Зырызэу заом кьелыжыгыггэ-хэри, ззо улаггабэу атешаггэ хьуггэхэм аггэуспсэфыггэхэп, арыллыкыггэх.

Шэуджэн Мыхьамодэ (1912 — 1958) Шэуджэн районым ит кьуаджэу Хьатыгъужьыкьуае щыщыгъ, кӀэлэ кьопцӀэ псыгъо

цлыкIугъу кьалотжъы. Красногвардейскэ районым ит кьутырэу Киселевым дэтыгъэ мэкъумэщ еджэпIэ-интернатым чIэсыгъ, анахь дэгъоу еджэрэмэ ащышыгъ. Комсомол IофхэмкIэ чанэу, зэхэшаклоу, зэфагъэрэ шыпкьагъэрэ зыхэлъхэу кьэтэджыгъ. Интернатр кьызеухым, Краснодар мэкъумэщхозяйственнэ техникумэу дэтыгъэм щеджагъ, Шэуджэным ицIыфыгъэ шапхы мышнахь кьышылгъэгъуагъ.

нахъ кышкылыгъыгъа уагъ.
А лъэухъаным ащ щеджэштгыгъ адыгъэ тхакло
ыужым хуэгъэ Лъэуэстэн
Юсыф. Лъэуэстэным кыыз-
ритхыжыгъэмклэ, Шэуджэн
Мыхъамодэ цыфышлугъ, шы-
рытыгъ, гулыгъэ илагъ, лъыгъ-
ныгъэ дахэ цыфхэм афишлы-
штыгъ.

Заор кызежыэм апэу фрон-
тым к'уагэхэм Шэуджэн
Мыхамодэ ащыщыгъ — ка-
питаныгъ, коммунистыгъ, дзэ
к'улык'ум политикэ Юфыш'э
дзэгъоу зык'ышигъэлъэгъуагъ.

ЗэкIэ ипсауныгъэ хэгъэгум
ишъхьафитыныгъэ къэухъу-
мэгъэным хильхьагъ.

Шэуджэныр заом тыркьохэр
тельэу, сэкьат хьугьэу кьыхэ-
кыжыгы. Ауми, лыгьэ-пы-

тагъ хэлыгыг, ыгу кюдыштыг-
гээп, фэльэклыштыр зеришлэ-
штымклэ сыдыгуи зышхъа-
сыжыггээп. Мыхъамодэ лы
еджэгъэ-гъэсэгъаг, шлэныгъэ
дэгъухэр Эклэлъыгъэх, гу-
шылэм ыкълуачлэ зынэсырэр
дэгъоу зэхэзышлыкырэ
цыфыгыг. Ильэсыбэрэ хэку
гъэзетэу «Адыгейская прав-
да» зыфилорэм иредакто-
рэу, ащ ыужым хэку тхылъ
тедзаплэм идиректорэу лф
ышлагъ. Журналист дэ-
гъугъ, зы тхылъэп, тхылъы-
тлоп ащ иакъыл зыхэхъа-
гъэу, ылапэ кыччлэкыггэр.
Узкырыплтын плъэклышт
цыфгъэсэгъаг, ильэккыи,
цыфхэми ишлуагъэ аригъэ-
кызы псэуггъэ.

Шүэждэн Мыхамодэ ильэс 46-рэ ныйп кыгыэшлигээр, ау ыңа palo зыхуькдэ, нахь ныбжь горэ илагэу кыппшихууш-тыгээ. Унэгбо дахи ышлагь, ыпхьоу Любэ Афэшлыжь ллакьом хахы, шыц дэдэ хуьгэ, ыкьохэр тлу мэхьух, еджагэх, гьэсагэх, сэ институтум филологиемкдэ ифакультет сышыри-

гъэджагъ, цыфышыу зэкIауп-
кIэгъэ-гъэсагъэу ригъэджагъэ-
хэм тыгу кIынагъ.

Эмж Шүүдэжэн Мыхамодэ журналист ЮошЮэным готэу, ышххьэкэ тхэн Юофыри дигэцакшэцтыг. Анаххэу ихудожественнэ тхыгхэхэр зыфэгххыгхэхэр Хэгэгү зэошхоу тихэгэгү пэкэкыгхэр ары, советскэ цыфхэм ягушхогхэ-псэмбылжыныг, языкыныг, яЮорышлэгхэ-чаныг, ялыг, язэфэг, якээрар ин.

Мыхамодэ художественнэ
рассказхэр нахь кызыэрэдэ-
хуштыгэхэм ишысэх ытхы-
гэхэм ашыщхэу кыхауты-
жыгьэхэр. Ахэм ашыщ «Зы
лыгьэ икьэбар» зыфиорэр.

Сюжет гъэпсыкълэмкӀи бзэм ылъэныкъокӀи фэныкъогъэнчӀэх Шэуджэным ирассказхэу «Хы ӀушӀом», «Къэрэкамыл» зыфилохэрэри. Мыхэм узыджкӀэ Хэгъэгугу зоошхор зыфӀдагъэри, советскэ цыфхэм ащӀэчыгъэри, дзэкӀолхэм ялыблэнэгъэ-лыхужьныгъэ ини уанӀгугу кӀеуцох, хэгъэгугу шӀулӀэгугу ащыкӀогъэхьыгъ ыкӀи ззыхуагъашӀэ, Шэуджэн МыхамодӀэ тхэнымкӀэ амал дахэ зэрӀэкӀӀэлыгъгъэр, адыгабзэр дэгъоу зэришӀэщыгъгъэр, гугълӀэ зэрилагъэр, идунай зыфӀдагъэр кыбгуграгъало.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

АДЫГЭМЭ КЪАХЭКЫГЪЭ ИЭПЭИАСЭХЭР

ЖивописымкӀэ зэлыашӀэрэ мастерэу Хьапышт Хьисэ цыфхэр «народнэ сурэтышкӀэ» еджэх. Ащ илыгэс 70-рэ зышыхугӀэ мафэр бэмышӀэу хигӀэунэфыкӀыгӀ.

Хысэ «цыф псау» зыфалорэм фэд — ыныбжэ ымылтыгыгэу кӀэлашэу тео, ыгу кӀодырэн, цыфхэм уасэ афешы — ахэр зэкӀэ идунэететыкӀэ ыльапсэх.

Аш гушыхьэлжыгыгъуу зэ-
луигъэклагъэр адыгъ хабзэр зэ-
рзэрехьэрэм, идунзететыклэ,
ильэс зэкълэлыкӀохэм зыфа-
гъэсэгъэ псэукӀэм къатыгъэх.
Ахэр ары джы иэскизхэм, гра-
фикэм, портретхэм, пейзажхэм,
натюрмортхэм псэ къапыз-
гъакӀэрэр.

Сурэт пчыагэу Хысэ ышыгър ежыми кышлэжырэп, ау пчыагър арэп ыгъэлъаплэрэр — цыфхэм кьаралъалэхэрэмрэ агу зэрэрихьыгърэмрэ арых. Ежыми джы кыгурэлэ кэлэмпыэм кыпыкыгъэ сурэтыр анахь кызырыклом,и

икъоджэгъухэм ащ гъашІэм
щыщ теплъэхэм ащыщ зэр-
халъагъорэр.

Тыкьзырцуухьэрэ дунаим
идэхэгэ, чыгум фытигэ шү-
льэггүр, лъэккэ клэныр зэрэд-
гэлыаплэрэр исурэтхэм кяхэ-
шы. Джары яплгырэ пстэуми
кызыкыгурылохэрэр, агухэм
зыклапэблагэхэр, илофшлэ-
гэхэр ымыгуыххээ, щэф-
клохэр кызыкыфаклохэрэр.

Хь. Хьапыштыр цырыло зэрэхьугъэ темэхэм ашыщых эпосэу «Нартхэр», Шьачэ итеплэхэр, тарихьым фэгъэхьыгъэ Iофшлагъэхэр. ИлъэситIукIэ узкIэлэбжькымэ, Хьисэ «Къэлжъэу Шьачэ итаурыхъхэр» зыфилорэ тхылъыр шапсыгъэ Адыгэ Хасэр илэпылгъоу кыдигъэкIыгъэ. Хьы ШIуцIэ Iушъым ихьугъэ-шлагъэхэр ацкыIэхьагъэх.

Лы Иэпэлэсэм непэ Иоф
зыдышлэрэ темэри лэпкым
фэгэхьыг, ар нарт Саусы-
рыкбу ары. Авторым зэрилгы-
тэрэмкэ, Саусырыкбо иобраз

Гухэлтыбэ джыри зыдиҫыгъ

шүлүм, дэхагъэм, лъэпкъ кIэным афэлажэ, непи лъэпкъыр зэрэпхы. Сурэт гъэшлэгъонхэр кыи зэрэлэлкIэлкIыхэрэм фэдэу, Хисэ дэхэу мэгущыIэ, къэбарлIотнэным тегъэпсыхагъ, сэмэркъээр икIас, имыхамелэ ыпэ ит зэпыт. Ежъым кыизриIорэмкIэ, исурэтхэр зэкIэ адыгэ жрыIо народнэ творчествэм кыыхэхыгъэх, зыныбжэ хэкIотгъэ цIыфхэм ягукъэкIыжхэм, гъашым кыатыгъэх. ТапэкIа ащ фэдэ IофшIакIэр иIэубытыпIэу гухэлъышIоу иIэхэр шыIэныгъэм щыпхырищынхэ имурад. Ахэр бэ мэхъух, зэкIэри кыдэхъунымкIэ зы кыизэрэзытырымыгъэнэщтым тыхыхэ тель.

Хисэ ильэсыбэрэ общественнэ Юфыгыохэм ягъэцкӀэн хэлъжагъ, Адыгэ Хасэм илэпылэгугъ, гъэзетэу «Шапсыгъэм» иныбджэгъушугъ. Общественнэ парламэнтум ипашцэу КӀакӀыху Мэдждыд адыгэ шьошэ шыпыкӀэу хуурышшо пӀо лъагэр джары шлухафтынкӀэ кызыкӀыхыныгъэ. Хисэ ар дэгъоу кекӀу, иунагъо исхэм экӀэм и агъурыхыгъ.

Сурэтшымшым ибулей иза-
кьоп Хьапышт унагьом а ма-
фэм хигъэунэфыкыгъэр, ар
ишхъэгусэу Марии кызы-
хъугъэ мэфагъ, зэшхъэгусэ-
хэр зызэдэпсэхурэр илгъэ 40
зышхъугъэ мэфагъ. Тафэгү-
шю зэкӀэми, мамырныгъэрэ

псауныгээрэ ялзу зэрэ Хьа-
пышт ллакьоу псэунхэу тафэ-
льяю.

НЫБЭ Анзор.

Сурэтым итхэр: Хьяпышт
Хысэрэ ишъхьэгъусэу Ма-
риерэ КIакIыхьу Мэдждэ
къагот (сэмэгумкIэ щыт).

Щынэгъончъагъэм иухъумаки

Лъэхъанэу тызыхэтым полицием иофышлэхэр киньгъо зэфэшхьафхэу зэрихыллэхэрэр маклэп. Ти Адыгэкалэ щыпсэхэрэм Иоф зышашлэн зымыгъотэу ахэтыр бэ. Щыф кызырэклоу кьалэм дэххэм ятыгъохэу кызырэхэкирэри маклэп. Зыкызыухъумэжыын зымылэкышхэ сэкъатхэу, пенсионерхэу кьалэм дэххэри гузжыогъу чыплэ ифэхэу кы-хэкы. Ахэм афэдэхэу лые зэ-рахыгъэхэм апэрэ Іэпылэгъу афэхэхэрэр полицием иофы-шлэхэр арых. Ахэр арых тикъа-лэ рэхатныгъэ дэлъыным иап-рэ бэнакloxэр. Джащ фэд, ныбжыкIэхэу наркотикхэм апышагъэхэм апэрэ чэзыоу ап-уцужыкхэрэри полицием Иоф щызышлэхэрэр арых.

Адыгэкалэ полицием икьу-тамэу дэтым иофышлэхэр кэ-лэдэххэм ялэпылэгъушлэх, кьин чыплэ ифэхэрэм апэу зыфа-гъазэхэрэр ахэр арых. Ахэм ялоф-шлэн уахътэм диштэу зэхаш-ным, япшгъерылхэр агъэц-кIэххэм кьафэзылэтыхэрэр шэн-зеклэ дахэхэр кызыбэкырэ, щынэгъончъагъэм иухъумэкло чанэу, полицием кьалэмкIэ

икьутамэ ипэшэ Ахэджэго Рус-лъан Рэщыдэ ыкьор ары. Ащ щытхэу тхылы 15-м ехъу иI. «За безупречную службу» зыфиорэм истепениш, «За отличие в военной службе» зыфиорэм истепениш, нэ-мыкIэхэри. Руслъанэ полицием иподполковник, ылэкI кы-мыгъанэу кытефэрэр ешлэш, гъэзетеджэхэр нэлуасэ фэс-шыхэ сшоигъу.

Руслъанэ поселкэу Яблон-скэм дэс рабочэ унэгъо лэжы-клом 1970-рэ илээсым кыихъ-хьагъ. Ышнахыжтэу Аслъани полицием иподполковникэу кьа-лэу Краснодар кьулыкьур ше-хы. Янэу Нурыет Рэмэзанэ ып-хъум рабочэ сэнэхьат пчъагъэ зблхыузэ, дахэкIэ ыцIэ рари-гъалоу лэжыагъэ, джы пенсием щыI. Ятэу Рэщыд Индрис ыкьоми зи кызытыримыгъа-нэу Иоф зэфэшхьафыбэ зэ-шлуихызэ, илээс 40 фэдизрэ лэ-жыагъэу пенсием кIуагъэ.

Руслъанэ поселкэу Яблон-скэм дэт гурыт еджаплэу N 5-р кызырэххэу механизациемкIэ гъэIорышлалэм (УМ-5-м) илээсым ехъурэ автослесарэу щылэжыагъэу ыныбжыкIэ

зынэсым, дзэм кьулыкьу ши-хынэу кьалэу Владикавказ ацагъ. Кьулыкьур щытхэу хэлэу зэрихыгъэм ишыхъа-тэу дзэ отделением пащэу илагъ, ротэм комсомолымкIэ исекретарэу щытыгъ. Адыгэ кIалэр дзэ частым зыхэтым икомандир ыцIэкIэ пчъагъэрэ щытхэу тхылхэр ябынхэм кьафагъэхьыгъэх.

Джарэуштэу дахэкIэ ыцIэ раригъалоу дзэ кьулыкьур

кыухи кызыгъэзэжыым, кьа-лэу Горькэм дэтыгъэ апшэрэ милицие еджаплэм чIахы, илээ-си 4-кIэ дэгъу дэдэу кыухыгъ, зыкIэхьопсыштыгъэ сэнэхьатэу ОБХСС-м иинспектор ІэнатIэ поселкэу Инэм шигъэцкIэныр ригъэжыагъ. ЕтIанэ мыхъо-мышлэгъэ зекIуакIэ кызыха-фэхэрэм апэуцужыгъэнымкIэ милицием икьутамэ лейтенан-тэу икьулыкьу щылыгъэкIо-тагъ. Милицием и Тэхьутэ-мыкьое отдел следователэу Иоф шишлагъ. Ащ ыуж Шэ-уджэн районым следствиемкIэ иотдел ипащэу, милицием районымкIэ иотдел ипащэ игуа-дэу илээсрэ ныкьорэ лэжыа-гъэу дэгъоу зыкызырэгъэлэ-гъуагъэм ишлуагъэкIэ 2003-рэ илээсым Адыгэкалэ милици-ем иотделэу дэтым ипащэу кьащэжыгъэу ыгу етыгъэу, шлукIэ ищытхэу аригъалоу непэ кызынэсыгъэм а ІэнатIэр егъэцкIэ. ЗэкIэмкIэ илээс 25-рэ хъугъэ Иоф зишIэрэр.

— Полицием узыхэтым кышцегъэжыагъэу кьин бэкIае зэрэпыпчыгъэр Иоф кьыбдэ-зышлэхэрэм кьалоу зэхьышт, ахэм ашыщ горэм тышчыгъэ-

гъозагъэмэ тигопэщтгъагъэ, — зыфэсэгъазэ Руслъанэ.

— Ары, милицием сызхэ-тым кыкIоцI кьин макIэп сызэрихыллагъэр, — еIо Ахэ-джэго Руслъан. — Зы щысэ кьэсхын. 1998-рэ илээсым бэмэ кьашIэжыкIэ поселкэу Инэм ГАИ-м ипостэу дэты-гъэм дэжэ милиционери 4 зэрэщакIыгъагъэр. А бзэджэ-шIэгъэ хылыгъэр зезыхьагъэхэм якъэгъотын сыхэлэжыагъ, укла-кIохэри кьэтыубытыгъагъэх. Ащ фэдэу сищылэныгъэкIэ Иофыгъо кьин макIэп сызпэ-луфагъэр.

Руслъан подполковник зва-ние иIэу непи ишыпкьэу полицием и Адыгэкалэ отдел ипащэу Иоф ешIэ. Зэшхьэгъу-сэхэу Руслъанрэ Саидэрэ зы пшъаштэрэ зы шъаорэ зэда-гъотыгъэу зэдаплэх.

ТапэкIэ ИофшIэным гъэхъа-гъэу щырилэхэм ахигъэхьонэу, псауныгъэ пытэ иIэнэу, ибын дэтхьэнэу Ахэджэго Руслъан тыфэлъало.

КЪЭДЭ Мухьдин.

Сурэтым итыр: полицием иподполковникэу Ахэджэго Руслъан.

Сурэт-репортаж

КIэлэцIыкIухэм ягъэмэфрэ зыгъэпсэфрыгъо уахът

Гъэмэфэ зыгъэпсэфрыгъо уахътэм Мыекьуапэ щыпсэ-урэ КIэлэцIыкIухэр анахъэу зышызэрэгъоихэрэ, зышы-зэрэгъэчфыхэрэ чIыплэхэм ашышых кьэлэ гупчэ пар-кыр, ащ дэжэ щыт бассей-ныр.

Сурэтхэр тезыхыгъэр Іэшъынэ Аслъан.

АДЫГЭ ХАСЭМРЭ УАХЪТЭМРЭ

Сирием къекыжых, Олимпиадэм...

Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» шыклогъэ зэлуклэм Сирием шыпсэурэ тилъэпкэгъухэу хэкум къэзыгъэзэжы зышлюгъохэм ялофыгъохэм, 2014-рэ илээсым Олимпиадэ джэ-гунхэу Шъачэ шыклоштхэм якультурнэ программэ Адыгэ Республикэр зэрэхэлэжьэштэм, Адыгэ Хасэм изэфэсэу Мыекьюапэ шызэхашэштэм, нэмыкхэм ащытегушылагъэх.

фэшъхъафхэм зэгъэпшэнхэр ашыхэзэ, Сирием къекыжыххэр тилъэпкэгъухэм мылкъу-клэ Ипылэгъу зрафэхуштхэр, апэрэ уахътэм зычлэсыштхэ унэхэр къафагъотын зэралъэ-кыштыр, Олимпиадэм еплъы-клэу фыраяр къауагъ.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Къумпыл Муратэ зэхэхэм хэлэжьагъ. Хаб-

зэм икъулыкъушлэхэр тикъуаджэхэм зэрашылагъэхэм, къэзыгъэ-зэжырэ тилъэпкэгъумэ Ипы-лэгъу афэхунхэм зэрэпылхэр кылотагъ, упчлэхэм джэуапхэр кьаритыжыгъэх.

Фонд зэхашэным, чыгу араты-ным, гу зышлэу хэкум къекло-жырэ клэмыгъожыным фэшл зэрэпэгъокыштыхэм, фэшъхъа-фхэм атегушылагъэх. Сирием къекыжыххэ Стлашъу Басамрэ Мэщ-фшл Самиррэ Адыгэ Хасэм кыпшыгушылагъэх. Зым унэхуо-тло зэтетыр, автомобилир ыщэ-жыныхэ ымылэклэу Мыекьюапэ къеклауагъ. Ятлонэрэм ищыклэгъэ тхылхэм ягъэпсынклэ зэшомы-хыгъэ Иофыгъохэр илэх.

— Тхьаегъэпсэх, Мыекьюапэ дэгъоу кыштытпэгъокыгъэх. Гугъэр члэтымынэу тышылэ-нымклэ мыщ фэдэ зэлуклэгъухэр лъэшэу тищыклагъэх, —кыта-луагъ Мэщфшл Самиррэ Стла-шъу Басамрэ.

Сурэтым итхэр: Адыгэ Хасэм хэтэу Мэщфшл Нэдждэт Си-рием къекыжыххэ Мэщфшл Самиррэ Стлашъу Басамрэ гушылэгъу афэхуыгъ.

Адыгэ Хасэм итхьаматэу Бэ-гушъэ Адамэ зэфэсым мэхъэ-нэ ин зэрэратырэм, лъэпкэ Ио-фыгъохэр ащ кызырэрэщалэ-тыштхэм кытегушылагъ. Нэ-

гъуцу Аслъан, Шъхьэлэхъо Ас-кэр, Мэщлэкъо Хъамед, Къуекъо Аслъанбий, Хъунгэо Чэтибэ, Мэщфшл Нэдждэт, Мыгу Рэ-щыдэ, Алыджэрыкыо Аскэрбий,

ИСКУССТВЭМРЭ КІЭЛЭЦЫКІУХЭМРЭ

Филармонием зыщагъасэ

«Кіэлэцыкы филармонием» илээс Иофшлэгъур зэриухы-рэм фэгъэхьыгъэ концертыр тыгъуасэ Мыекьюапэ шыкылауагъ. Къэшъуаклохэр, орэдылохэр зэхэхэм хэлэ-жьагъэх.

Кіэлэцыкылумэ яфилармоние ихудожественнэ пашэу Марина Фатеевэр концертыр зезы-щэгъэ Афэшлэгъо Фаинэрэ зэх-хэм хэлэжьэрэмэ афэгъэхьыгъэ гушылэ фабэхэр къауагъэх. Сэ-наушыгъэу кіэлэцыкылумэ ахэ-лър кызылэуахыным зэхэщак-лохэр дэлажэх. Мы илээсым концерт 12 ялагъ. Краснодар, Ап-шеронскэ, Мыекьюапэ, Тэхьутэ-мыкьюае, нэмыкхэм пчыхъэзэх-хэ гъэшлэгъонхэр ащыкылауагъэх. Элина Султаевам мэкъэ да-

хэклэ орэд кылауагъ. «Радугэм» икелэцыкылумэ тигуапэу тядэ-лугъ. Купхэу «Пластилиным», «Шпаргалки», нэмыкхэм концен-тыр къагъэдэхагъ. Хъаудэкъо Эланэрэ Нэгъой Самиррэ адыгэ къашъор кызыррашлэгъэм тигъэгущуагъ. Лъэпкэ шъуашэхэр дахэх, пчэгум дэгъоу кышчлэ-гъох, артистым исэнэхъат къэ-зыгъэбаирэ шыклэхэр агъэфедэх. Непэрэ кіэлэцыкылухэр арых тилъэпкэ искусствэ лъызыгъэ-клотэштхэр.

Сурэтым итхэр: Хъаудэкъо Эланэрэ Нэгъой Самиррэ.

ДЗЮДО. УРЫСЫЕМ ИЗЭУКІЭГЪУХЭР

Къыхьырэ сыдигъокы дышъэ

Урысые Федерацием дзюдомклэ изэнэ-кыкыу Москва хэкум шыкылауагъ. Дзеу зэхэ-зыыххэр бэнэплэ алырэгъум шызэлуклагъэх. Адыгэ Республикэм испорт-сменэу Беданэкъо Заур килограмм 81-м нэс къэзыщэчирэмэ якуп хэтэу зэбанэм, дышъэ медалыр кыфагъэшъошагъ.

— Спортым сищылэныгъэ кызылуиыхыгъ, цыф гъэшлэгъонмэ нэлусэ сафишлыгъ, — кылауат Беданэкъо Заур. — Башкирием шы-щэу Ринат Кадыровымрэ сэрырэ тионтэгъу-гъэхэр эфэдизыгъэх. Зэлуклэгъумэ тащызбэ-нызэ, нахь лъэшыр зэдгъэшлэн тымылэклэу уахътэ кытэклугъ.

— Бэнэгъум хэт шытекылауагъэми, кіалэхэр эфэгущлоштыгъэх. Зэнэкыкыухэзэ ныбджэгъу эфэхуыгъэх, — зэдэгущылэгъур лъегъэкылауат тренерэу Беданэкъо Байзэт. — Ринат кило-грамм 90-рэ къэзыщэчирэмэ якуп шыбанэу ригъэжыагъ. Кіалэхэр упчлэжыгъу эфэхуых.

Урысыем дзюдомклэ гъогогъуи 3 ичемпион хъугъэ Беданэкъо Заур игъэхъагъэхэм къате-гушылэрэп. Къызыштыхъужыныр ишэнэп. Адыгэ Республикэм ыцлэ Урысыем имызакъоу, Іэклыб хэгъэгумэ нахьыбэрэ ащызэхыхэ зэрэ-шлюгъом тэ дэгъоу тышчыгуаз. Адыгеим имэз-хэм, икыушхъэхэм, ичлыплэ дахэмэ атырихыгъэ сурэтхэр Интернетым шыбгъотыштхы. Адыгэ быракъыр зыдиштэзэ гъогу чыжъэ техьаныр шэнышлэу фэхуыгъ. Адыгэ къашъор иклас.

Москва хэкум дзюдомклэ шыклогъэ зэнэкъо-кыум 3. Беданэкъор даху, узылэпищэу шыбэ-нагъ. Килограмм 81-рэ къэзыщэчыххэр нэ-бгырэ 14 хуштыгъэх. Заур бэнэгъуи 4 илагъэр. Зэклэ зэлуклэгъухэр «кьабзэу» кыыхыгъэх, Урысыем идышъэ медаль ящэнэрэу кыфа-гъэшъошагъ. Дунаим дзюдомклэ изэнэкыкыоу Венесуэлэ Іоныгъо мазэм шыклоштым хэлэ-жъэнэу зегъэхъазыры.

Сэкъатныгъэ зилэхэу дзеу зэхэзыхырэмэ Олимпиадэ джэгунхэр 2013-рэ илээсым Лон-дон шырылэшт. Беданэкъо Заур Олимпиадэм шыбанэ шлюгъу, иухъазырыныгъэ хегъахъо.

Урысыем изэнэкыкыоу хэлэжъэным фэшл Адыгэ Республикэм физкультурэмклэ ыкли спортымклэ и Комитет, Натхъо Инвер, Мэрэ-тыкыо Шыхъамбий Іэпылэгъу кыфэхуыгъэх. Заур кызырэрэтилуагъэу, Мыекьюапэ кы-зэкложым, иныбджэгъухэр, спортыр зикласэхэр кыфэгущылауагъэх.

Цыфым гугъэу илэм кыуачлэ кыреты, ышэклэ зэрэпкылотытым фегъэблы. Беданэкъо Заур игухэлъышлэхэм афаклозэ, идышъэ ме-дальхэм зэрахигъахъорэм, лъэпкэ шэн-хабзэ-хэр зэрэзрихъэххэрэм афэшл тэри тегъэгугъэ, имурад Тхьэм кыдыгъэхуынуу тыфэлъало.

Сурэтым итхэр: Беданэкъохэу Байзэтрэ За-уррэ.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Къыдзыгъэкырэ:
Адыгэ Республикэм лъэпкэ Иофхэмклэ, Іэклыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэп-кэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли къэбар жъу-гъэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр: ур.Кре-стьянскэр, 236

Редактор шъхьалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зылэшлэр:
385000,
кь. Мыекьюапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэклыжы зы-хьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъэр:
Урысые Федерацием хэутын Иофхэмклэ, телерадиокъэтын-хэмклэ ыкли зэльы-Іэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ члылэ гъэло-рышлэл, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №10-3892

Гъэзетым кыхиу-тыххэрэм мышъып-къагъэу къахафэ-хэрэмклэ къэзыт-хыгъэхэм пшъэдэ-кыжъ ахы. Къа-тхэххэрэмрэ гъэзе-тым шылажъэхэ-рэмрэ яеплкъылэ зэтемыфэн ылъэ-кышт. Гъэзет-еджэхэм кыт-фагъэхьырэ тхы-гъэхэр зэхэтфы-хэрэп ыкли къэ-зытхыгъэхэм алэкідгъэхъа-жыыххэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьюапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 3541
Индексхэр 52161 52162
Зак. 1697

Хэутыным узшыклэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр 18.00
Зышыклэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхъатыр 18.00